

Domeintafel Welzijn: woensdag 15 februari 2022, locatie bestuurscentrum Rondeel.

Visie op wonen, zorg en welzijn Gemeente Goeree-Overflakkee.

Aanwezig: Els Wegman (gemeente), Eric Godrie (gemeente), Joost Hartog (directie Kwadraad), Koos de Boed (ouderenvereniging Goeree-Overflakkee), Ingrid Sluis (ZIJN), Kees Verhaar, Peter Goedhart (ASDGO), Rien van der Boom (adviesraad sociaal domein), Jan van Gulp (PCOB), Renee Schoenmaker (Hof van Flakkee), Coby van den Tol (Hof van Flakkee), Sabine Rollema (directie ZIJN).

Introductie en algemene samenvatting domeintafel Welzijn:

Deze bijeenkomst was voor specifiek georganiseerd voor stakeholders binnen het domein Welzijn. Het doel was om inhoudelijke beleidsonderwerpen en doelstellingen op te halen voor de meerjarige visie op wonen, zorg en welzijn. De genodigden waren beleidsmakers, directies en vertegenwoordigers van maatschappelijke partners die zijn binnen de ontwikkelingen van het welzijnsdomein. Door middel van vraagstellingen zijn er vier belangrijke bouwstenen voor de visie besproken.

Als wij ervoor willen zorgen dat Goeree-Overflakkee ook in de toekomst een gemeente blijft waar iedereen met een goed gevoel kan wonen en leven, moeten wij investeren in het welzijn van onze inwoners. Welzijn staat voor goed voelen en welbevinden. Inzetten op preventie, meer welzijn samen organiseren door en voor inwoners, vraagt om een lange adem. Investerings in preventie leveren vaak pas op langere termijn meer welzijn en gezondheidswinst op.

Naast deze domeintafel voor Welzijn vinden er nog twee domeintafels plaats voor de domeinen zorg en wonen. Op deze wijze kan er met diverse beelden en verwachtingen, vanuit een breed draagvlak en commitment, een visie tot stand worden gebracht en worden doelstellingen concreet en scherper. Per bouwsteen worden de antwoorden en doelstellingen hieronder toegelicht:

Bouwsteen 1 : Geclusterde voorzieningen in elk dorp.

Vraagstellingen: • **Op welke onderwerpen, thema's kunnen voor alle veertien dorpen de basisvoorzieningen qua welzijn in balans worden gebracht qua vraag en aanbod?** • **Hoe zal de rol van de inwoners, gezelschappen en lokale verenigingen veranderen en wat is hierin belangrijk om vanuit welzijn wonen en zorg te ondersteunen?** • **Welke kansrijke doelen en resultaten voor de gezamenlijke voorzieningen zijn er nodig om langdurig effect voor alle aandachtsgroepen te bereiken?**

Algemeen was de conclusie dat er voor de voorzieningen qua niveau in alle dorpen een eenduidige manier van werken en programmering dient worden vastgesteld in de komende jaren. Hiermee kan worden afgewogen hoe groot, specifiek en breed een aanbod van geclusterde voorzieningen per dorp moet zijn. Daarnaast kan het helpen om goed af te wegen wat langdurig op informeel en formeel niveau nodig is qua ondersteuning, faciliteiten voor de lokale gemeenschap en de betrokken organisaties.

Als voorbeeld is aangedragen dat er randvoorwaarden van "huizen van de wijk" of ook wel "gemeenschapshuizen" kunnen komen waarmee wij (gemeente en partners, inwoners) gezamenlijk de kwaliteit van het aanbod gaan toetsen. Laagdrempelige inloopactiviteiten werden benoemd als eis en ook themasessies waar men kennis en handelingsperspectief krijgt voor ondersteuning of welzijnstaken voor de gemeenschap of een individu met een welzijnsvraag. Daarnaast ook wat er vanuit de professioneel, informele en formele inzet van partijen per dorp beschikbaar is naar de lokale behoefte. Spreekuren combineren met recreatieve activiteiten, ook daarin goed preventieve

activiteiten en vroegsignalering borgen: vroegtijdig gesprek over rol in eigen welzijnsbeleving. Daarnaast ook als randvoorwaarde aanspraak op het rekenschap in de gemeenschap qua steunmogelijkheden in combinatie met mantelzorgers en organisaties in de 1^e lijn.

Daarnaast dient er een mix van doelgroepen gebruik te maken van deze ontmoetingsplekken en dient er een actieve lokale, levendige “sociale” kaart te zijn. Deze sociale kaart is lokaal en laagdrempelig voor inwoners beschikbaar, via website of een papieren nieuwsbrief. Hiermee weten inwoners per dorp wat er te doen is en aan welke lokale initiatieven ze willen deelnemen; of ook zelf kunnen initiëren. Belangrijk was dat de inspraak voor deze vormen ook laagdrempelig en proactief georganiseerd moet worden; de dorpsnetwerken daarbij betrekken en ook de juiste vrijwilligers gezamenlijk hiervoor werven (geen concurrentie op vrijwilligerswerving).

Thematiek die hierbij de komende jaren gaat spelen en aandacht dient te verkrijgen bij de **doelen en programmering van de uitvoering** van de ontmoeting en het aanbod van activiteiten:

- Armoede en bestaanszekerheid bij aanbod van voorzieningen per dorp voorop stellen, kwetsbaren in de gemeenschap vroegtijdig signaleren, steunen met programma per dorp.
- Mengen van de groepen en culturen: jong en oud, kwetsbaar en niet kwetsbaar.
- Zorg en wonen combineren voor alle doelgroepen nabij geclusterde voorzieningen, niet exclusief houden; voor iedereen (wel of geen hulpvraag) een laagdrempelig toegankelijk aanbod van welzijn houden met lokale partners (en centraal gereguleerde spreekuren).

INPUT van de deelnemers op de antwoorden uit de vraagstellingen:

Uitslag Poll bouwsteen met meeste prioriteit : 14 punten; dus 1^e prioriteit voor het domein welzijn!

- Samenwerking versterken qua netwerk tussen de lokale partijen in een dorp
- Gepaste zorg organiseren met gelegenhedsfocus: fysiek en mentaal
- Meer laagdrempelige ontmoetingsruimten, mobiliteit tussen doelgroepen daarin bevorderen en meer samenwerking in de dorpsnetwerken
- Toegankelijkheid fysiek en mentaal bevorderen, ook voor minder validen.
- Draagvlak van de inwoners vergroten, kwalitatief onderzoek doen zodat balans voorzieningen in aanbod kan worden gemonitord.
- Community's in dorpen versterken en netwerken hechter maken
- Groepen beschrijven en erkennen qua vraag en aanbod: alle leeftijden en groepen samen
- Mobiliteit en multifunctionaliteit bevorderen en snel inspringen qua opzetten voor faciliteiten van een (tijdelijke) behoefte vanuit een aandachtgroep
- Meer brede programmering naar de lokale behoeften en inspraak en zeggenschap creëren voor draagvlak en deelname
- Kleine kernen faciliteren met meer generatie-hoven met brede maatschappelijke functie voor alle inwoners
- Meer cultuur en sportactiviteiten vermengen met de zorg en welzijnsactiviteiten
- Doelgroepen mix nastreven, niet verkokeren
- Betaalbare sociale huur bevorderen en aantal woningen uitbreiden ook voor doelgroepen jongeren en gezinnen.
- Breed gedragen doelstellingen formuleren en ook meer gezamenlijk bijsturen
- Armoede en bestaanszekerheid als thema prioriteit geven
- Huizen van de wijken en het dorpsprofiel delen en als randvoorwaarden neerzetten, per dorp zwaarte en inzet bepalen met de inwoners zelf.

Bouwsteen 2: Voldoende ontmoeting en informele zorg;

Vraagstellingen: •Dienen er voor alle veertien dorpen in Goeree Overflakkee laagdrempelige ontmoetingsplekken te komen; voor en door inwoners? • Welke combinaties zijn kansrijk of noodzakelijk om te komen tot deze centrale ontmoetingsplekken? Bijvoorbeeld met 1e lijnvoorzieningen, spreekuren Maatschappelijk werk, huiskamers voor mensen die behoefte hebben aan ontmoeting. • Welke doelgroepen dienen een apart activiteitenaanbod te verkrijgen? : bijvoorbeeld verstandelijk beperkten, GGZ-problematiek en eventueel ontmoetingsmogelijkheden voor mensen met beginnende dementie of hun partners.

Omzien naar elkaar, gemeenschapszin bevorderen en ook aandacht voor de zorgmijders of de toekomstige zorgmijders waren de belangrijkste onderwerpen voor de visie op voldoende ontmoetingen en informele zorg. Kennis van groepen, activiteiten meer delen is daarbij cruciaal op ten eerste het lokale, maar ook het centrale gemeenteniveau. De bouwsteen had veel overeenkomsten met de 1^e bouwsteen en voorstel was om deze eventueel samen te voegen. Het is wenselijk dat er een centraal gestuurd arrangementen programma komt voor de diverse sociale en informele vragen die er leven per dorp, of soms ook algemeen op het eiland geadresseerd worden. Het moet echt van de inwoners zelf zijn en de professional meer dienend zich op te stellen waardoor de laagdrempeligheid behouden blijft. Ook simpele acties, dus bijvoorbeeld ook tijden inplannen waarop er gratis koffie is te verkrijgen, om bepaalde personen te lokken voor ontmoeting (of preventieve scan wat de toestand is: gezondheid, mentaal).

Combinatie met meer geïndiceerde of reguliere dagopvang moet mogelijk zijn en daarbij aandacht voor de ondersteuning voor het draagvlak en kracht, inzet van mantelzorgers. Voor specifieke groepen wel een apart aanbod (dementie, GGZ, VG, Jeugd) waarbij flexibiliteit van gebruik ruimten wordt afgestemd en ook afstemmen welke meer gezamenlijk kunnen, of juist meerwaarde hebben: bijvoorbeeld opa en oma geven advies aan jeugdigen.

Thematiek die hierbij de komende jaren gaat spelen en aandacht dient te verkrijgen bij de **doelen en programmering van de uitvoering** van de ontmoeting en het aanbod van activiteiten:

- De gemeenschapszin is belangrijk om deze bouwsteen te versterken en vergt per dorp een specifieke aanpak: het kleine daarin behouden om de gemeenschap actief te houden. Kies ook langdurig vaste zorg- en welzijnaanbieders die zich committeren aan deze bouwsteen.
- Geef andere groepen en initiatieven meer ruimte om hun rol, kracht en inzet te vergroten zoals kerken, sportverenigingen en andere groeperingen die iets voor de maatschappij en hun eigen (peer)groepen willen betekenen.

INPUT vanuit de Post-Its:

Poll was 11 punten dus 2^e prioriteit door de deelnemers gekozen.

- Meer omzien naar elkaar: dit bevorderen en ontmoetingsplekken laagdrempeliger maken
- Meer jeugd erbij betrekken, niet scheiden, juist intergenerationeel denken bevorderen
- Aandachtsgroepen meer op district niveau benaderen, aan mobiliteit denken
- Er zijn al veel ontmoetingsplekken, beter invulling samen met inwoners daaraan geven; kansrijke combinatie benutten en multifunctionaliteit van ruimte bevorderen: ook verhuren, lokaal ruimte geven voor cultuur en sport, creativiteit
- Aandacht geven aan mantelzorgers
- Er is al veel, het (lokale) overzicht ontbreekt
- Ook 1^e lijn erbij betrekken qua centrale voorzieningen

- GGZ en dementie ook een rol geven in ontmoetingsaanbod: houdbaarheid per kern afwegen qua dagopvang
- Koffie ook betaalbaar of soms gratis aanbieden, sponsoren door ondernemers bevorderen.
- Inclusiviteit staat voorop en eventueel ook meer kansen voor doelgroepen centraliseren: jongeren een aparte opvang op eiland?
- Voor dementie en alzheimer aparte momenten en laagdrempelige activiteiten
- Ja, gebieden dicht aan eigen dorp of kern en zorgmijders niet vergeten.
- Ook individueel aanbod niet vergeten, mensen thuis opzoeken of verleiden: goedkoop eten?
- Ook tijdelijkheid benutten of prikkelarm bevorderen met formele en of informele netwerken
- Spreekuren en 1^e lijn in nabijheid voor als het nodig is
- Huiskamer van het dorp centraal stellen als ontmoeting en daaromheen alle formele en informele netwerken
- Jeugd en maatschappelijk werk incorporeren als het kan qua grootte
- Waar kunnen we de bestaande netwerken en gemeenschappen versterken: niet alleen invulling geven als gemeente, wel onafhankelijk, buiten de politiek blijven.

Bouwsteen 3: Positieve gezondheid:

Vraagstellingen: • De afgelopen jaren zijn er vanuit het model Positieve Gezondheid stappen gezet in de manier waarop welzijn, dicht bij de inwoners, invulling krijgt. Wat moet versterkt worden en waar kunnen wij nog andere partijen betrekken in deze beweging? • Wat is de rol en verantwoordelijkheid van de inwoners als het gaat om de bredere kijk op gezondheid? Waar liggen daarnaast de verantwoordelijkheden van de diverse aandachtsgroepen en om zo veel mogelijk eigen regie te (blijven) voeren?

De zelfredzaamheid stond voorop in de wens en gedachte om meer de positieve gezondheid benadering te gebruiken voor de inwoners en kwetsbare personen op Goeree-Overflakkee. Het benutten van de gemeenschapszin en de digitale en fysieke mogelijkheden hierin sterker faciliteren zijn kansen voor de gemeente en de partners.

Een mooi voorbeeld vanuit ZIJN werd als krachtig instrument genoemd om de inwoners eenduidig als “target” groep te benaderen: het bezoeken van alle 75-plussers voor preventieve huisbezoeken; hiermee creëer je een olievlek voor (toekomstige) kwetsbare ouderen waarmee je vroegtijdig mensen informeert. Ook signaleren of er hulp nodig is worden hiermee vroegtijdig opgepakt of laagdrempelige ondersteuning. Daarmee bereik je een grote groep. Bij deze werkwijze zal je echter ook een kleine groep niet bereiken die op dat moment wel alles op orde/in balans heeft.

Thematiek die hierbij de komende jaren gaat spelen en aandacht dient te verkrijgen bij de **doelen en programmering van de uitvoering** van de ontmoeting en het aanbod van activiteiten:

- Inzet van domotica werd ook genoemd in de betekenis van de zin dat je de kennis en ervaringen kan delen met anderen om positiever te kijken naar mogelijkheden in plaats van de onmogelijkheden.
- Nabuurschap bevorderen met gebruik van positieve gezondheid/themasessies en veel meer en beter luisteren naar elkaars drive en motivatie: wat is er al en wat heb je nodig als individu en groep; lokale netwerken versterken en met elkaar verbinden.
- Wijkanalyse qua aanwezige cohesie, gewenste eigen inbreng en participatie voor de diverse doelgroepen is basisdata om in de benadering te sturen en te gebruiken per dorp.

INPUT vanuit de Post-Its:

Poll : 10 punten, 3^e prioriteit als bouwsteen.

- Versterken van de sociale netwerken (van verzorgingsstaat naar participatiestaat)
- Inwoners leveren meer uit eigen omgeving steun en faciliteren bij hulpvragen
- Verwerken kennis van Positieve gezondheid en als olievlek verspreiden via vrijwilligers en professionals
- Door goede informatiekkanalen de juiste keuzes zelf laten maken
- Eigen situatie leidend laten zijn, normen en waarden: geldt ook voor de aandachtsgroepen
- Dorps- en wijkanalyse vanuit positieve gezondheid analyseren en delen: kracht inschatten eigen regie en proactieve houding
- Balans blijven zoeken tussen verzorgen en participatie. Nu te veel zelforganisatie en niet iedereen kan dat aan: zorgmijders
- Zelfde taal met gespreksvoering incorporeren door alle partijen, huisartsen, maatschappelijk werk, maar ook informele organisaties.
- Nabuurschap in ieder dorp willen wij bevorderen
- Inzet domotica en meer eigen netwerk benutten met digitale vormen van aanbod
- Meer generatiehoven, nabuurschap voor langer gezond, minder beroep op zorg.
- Betrokkenheid inwoner vergroten en juiste info verstrekken, geen fake nieuws of loze beloften.
- Meer voorzieningen voor de jeugd en community's met maatschappelijk werk, lichaam/geest balans vooropstellen in eigen regie en rol naar gezondheid
- Cultuur versterken en preventieve activiteiten en huisbezoeken voor succes en draagvlak.
- Van professioneel benaderen naar meer coachend begeleiden naar de inwoners met Positieve gezondheid
- Voorzieningen pas inzetten als het echt nodig is, alternatieve ontwikkelingen voor dure en zware zorg, meedenken daarin bevorderen, bewustwording vergroten eigen regie.

Bouwsteen 4 : Welzijn samen met de stakeholders

Vraagstellingen: • Vanuit welke randvoorwaarden kunnen we de lokale organisaties: o.a. sportverenigingen, buurthuizen, verenigingsgebouwen en voorliggende (sociale) voorzieningen, op Goeree-Overflakkee een rol geven in het organiseren van welzijn? • Wat hebben vrijwilligersorganisaties nodig om kansrijke projecten en activiteiten op het gebied van welzijn verder te brengen?

Buiten de gebaande kaders denken was hier de insteek van de deelnemers: ondernemers, sportverenigingen en andere groepen de ruimte geven om hun rol en kracht te gebruiken voor diverse vragen in een dorp of binnen de aandachtsgroepen. Thematiek die hierbij de komende jaren gaat spelen en aandacht dient te verkrijgen bij de **doelen en programmering van de uitvoering** van de ontmoeting en het aanbod van activiteiten:

- Samenwerking zo organiseren dat het lokale netwerk, de gemeenschap en zijn lokale organisatiekracht behouden kan worden en niet alleen grote, brede aanbod; maar lokaal ook ruimte geven en concreet met een gezamenlijke (intrinsieke) ambitie faciliteren.

INPUT vanuit de Post-its: **Poll: 4 punten, 4e prioriteit**

- Meer samenwerking organiseren met bijvoorbeeld ouderenverenigingen.

- Aantrekkelijk zijn voor alle vormen van vrijwilligerswerk: kort, lang, eenmalig, frequent, iedereen kan bijdragen, maar wil niet altijd op alle tijden.
- Stoppen met concurrentie op vrijwilligers, meer gecoördineerde samenwerking in o.a. de werving en vacatures per dorp of aandachtsgroepen.
- Ontzorgen van vrijwilligers vanuit de wet- en regelgeving
- Werken en organiseren vanuit de regierol en de inwoners en zijn kracht: bewustwording en zelfredzaamheid verder introduceren.
- Wie neemt de regie per dorp en per programma, leefbaarheid vooropstellen en jongeren en volwassene, ouderen meer mengen.
- Geef 1 pot met subsidie aan 1 partij om het te verdelen vanuit een gezamenlijke visie met een gezamenlijk plan van aanpak.
- Waar eigen regie voor partners en ondersteuning vanuit de gemeente als onafhankelijke partij is van essentieel belang.
- Dorp meenemen in besluitvorming en subsidies en jongeren daarin ook een kans geven.
- Nog mee betrokkenheid van gemeente bij dorpsraden, krachten analyse per dorp hoe te ondersteunen.
- Jeugd ook informele groepen per buurt gaan bereiken via maatschappelijk werk en subsidie daarin transparant verdelen.
- Mede lokale partijen betrekken zoals postbezorging, supermarkten en kerken
- Kwartiermakers laten inhaken om de energie te ontsluiten en te gebruiken
- Keuze maken voor meerjarige financiering voor succesvolle initiatieven.
- Meer sturen op tijdelijke projectsubsidies en integrale samenhang daarin benadrukken
- Randvoorwaarden scheppen voor gemeenschappelijke doelstellingen, focus breder maken dan de eigen organisatorische activiteiten en meer in concrete verbindingen met de samenleving.
- Samenwerking op lokale en eiland niveau bevorderen.

Input qua datamonitoring voor een eiland breed Goeree-Overflakkee WZW- DASHBOARD:

- Dorpsprofielen: demografie, samenhang dorpen en groepen.
- Aandachtsgroepen : verhouding jong en oud, actief betrokken, zelfredzaamheid.
- Participatiegraad: kennis van de lokale mogelijkheden en draagkracht.